नात् · परिवासनानि सर्वाण्येव वेदाग्राणि · इति धूर्तस्वामिना व्याख्यातम् । अत एव सूत्रकृता वेदबन्धनं परिभाषायां सूत्रितम् वेदाकाराणां सर्वसाधारणत्व-ज्ञापनाय अन्यथा तु ते गोदोहनादिवदुणफलसम्बन्धात्प्रकृतावेव निविशेयुर्न विकृताविति · तस्माद्दर्शपूर्णमासप्रकरणान्निष्कृष्यात्र सर्वसाधारणं परिभाषोप-बन्धनमध्ये सूत्रितम् । वेदस्य प्रमाणं परिशिष्टऽउक्तम् वेदं समित्पवित्रं च त्रयं प्रादेशसंमितमिति ॥

आमुष्मादिति कर्मसु तच्च ॥ २४ ॥ कर्मसु पश्वादिषु यत्र-यत्र आ अमुष्मा-दित्येवमाङ्प्रयोगः क्रियते सूत्रमध्ये तद्यथा आ प्रयाजेभ्य आ इडाया आ वैश्वदेवादिति (६. ४. १. ३. १. ४. १. १२. ८.) तत्र तत् चाप्यर्थे तदपि कर्म कर्तव्यत्वेन ज्ञेयं यदाङा सम्बद्धं प्रयाजादिकम् । सर्वत्राङभिविध्यर्थो ज्ञेयो न मर्यादार्थः · यदा-ङा संयुक्तं तदपि कर्तव्यमध्ये ज्ञेयम् न त्ववधित्वेनेत्यर्थः ।

अन्तवचने च ॥ २५ ॥ शम्युक्तं भवतीडान्तं भवतीत्येवमादावन्तवचने (३. ७. १३. ५. ६. २५.) चकारात्तच्चेति पूर्वसूत्रादनुकृष्यते तदप्यन्तसंयुक्तं शम्युडादिकं कर्तव्यमध्ये ज्ञेयम् · न त्वन्तशब्दः समीपार्थे परिकल्प्यः[1] तत्समीपे ततोऽर्वा-क्स्थातव्यमिति ॥

प्रतिकर्मोद्धरणमप्रसङ्गे ॥ २६ ॥ प्रतिकर्म कर्म-कर्म प्रति सर्वेषु कर्मसु पृथक्पृथगाहवनीयदक्षिणाग्न्योर्गार्हपत्यादुद्धरणं कर्तव्यम् न त्वाधानकालऽएवोद्धृ-तौ गार्हपत्यवत्सर्वं कर्म प्रति साधारणौ भवतः । परम् अप्रसङ्गे सति अन्या-र्थमनुष्ठितस्यान्येनोपजीवनं प्रसङ्गः न प्रसङ्गः अप्रसङ्गस्तस्मिन्निति · तेन यदि दर्शपूर्णमासपश्वाद्यर्थमुद्धृतौ अनपवृत्तौ लभ्येते नित्यकर्मकाले तदा तत्कर्मार्थं पुनः पृथगुद्धरणं न क्रियते तयोरेव तदपि नियतकालीनं कर्म क्रियते · यथा अग्निहोत्रमागतोपस्थानादिकं च पुनराधानानन्तरं धारणे कृते विकृतेष्टिपशु-चातुर्मास्यादिकं च ।

अपवृत्तकर्मा लौकिकोऽर्थसंयोगात् ॥ २७ ॥ अपवृत्तं समाप्तं कर्म यस्मि-न्सोऽपवृत्तकर्मा आहवनीयो लौकिको भवति वैदिकमाहवनीयत्वं संस्कारत्वं

---

१) परिकल्प्य २.